

РЕШЕНИЕ

№ 45

гр. Пловдив, 15.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на първи март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Ив. И.

Членове: Катя Ст. Пенчева
Тодор Илк. Хаджиев

при участието на секретаря Мила Д. Тошева
като разгледа докладваното от Вера Ив. И. Въззивно гражданско дело № 20235000500054 по описа за 2023 година

Производството е въззивно по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Обжалвано е решение № 384/30.11.2022 г., постановено по гр.д. № 183/2022 г. на ОС-Х., с което К. Д. И. е осъдена да заплати на „Т.Л.“ЕООД-гр.Х. сумата 20 000 евро - неустойка, дължима съгласно договор за конфиденциалност от 15.07.2021 г., ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска 30.03.2022 г. до окончателното изплащане на сумата и направените по делото разноси в размер на 4014,67 лева - ДТ, адвокатско възнаграждение и депозит за вещо лице.

Жалбоподателката К. Д. И. моли решението да бъде обезсилено като недопустимо, евентуално да бъде отменено като неправилно, по съображения, изложени в жалбата от 19.12.2022 г., и делото да бъде изпратено на родово компетентния районен съд (РС-Х.), евентуално, да бъде постановено от апелативния съд решение, с което предявените срещу нея искове да бъдат отхвърлени. Като ответник в производството пред окръжния съд оспорва предявените искове като недопустими, евентуално като неоснователни. Не заявява искане за събиране на доказателства във въззивното производство. Претендира за присъждане на разноси. Заявява възражение за прекомерност

на заплатеното от ответника по жалбата адвокатско възнаграждение за защитата във въззивното производство.

Ответникът по жалбата „Т.Л.“ЕООД-гр.Х. моли тя да бъде отхвърлена като неоснователна по съображения, посочени в писмен отговор от 30.01.2023 г. Като ищец в производството пред окръжния съд дружеството е предявило обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 92, ал.1 от ЗЗД и чл. 86, ал.1 от ЗЗД за осъждане на ответницата да му заплати сумата 20 000 евро, представляваща парично задължение за заплащане на договорна неустойка съгласно сключения между дружеството и И. на 15.07.2021 г. договор за конфиденциалност, ведно със законната лихва върху тази сума от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане. Не заявява искане за събрани доказателства във въззивното производство. Претендира за присъждане на разноски за въззивното производство. Заявява възражение за прекомерност на заплатеното от жалбоподателката адвокатско възнаграждение за защитата ѝ във въззивното производство.

Пловдивският апелативен съд провери законосъобразността на обжалваното решение съобразно разпоредбата на чл. 269 от ГПК и във връзка с оплакванията и исканията на жалбоподателката, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и намери за установено следното:

Няма спор между страните, че между дружеството-ищец „Т.Л.“ЕООД-гр.Х. и ответницата К. И. е съществувало в периода 25.04.2012 г.–16.07.2021 г. трудово правоотношение, като в изпълнение на представения от ищеца с исковата молба в копие трудов договор от 25.04.2012 г. ответницата е работила като с.п.. Няма спор и че това трудово правоотношение е прекратено със заповедта на работодателя от 16.07.2021 г. на основание чл. 325, ал.1, т.1 от КТ (по взаимно съгласие). Безспорно е и че на 15.07.2021 г. страните са сключили представения в копие от ищеца с исковата молба договор за конфиденциалност. Безспорно е още и че 28.10.2021 г. е регистрирано търговското дружество „Л.Л.“ЕООД-гр.Х. с едноличен собственик на капитала и управител ответницата К. И.. Ищецът твърди с исковата молба, че дружеството има за предмет на дейност превоз на пътници и товари в страната и чужбина, международен транспорт, като осъществява фактически логистика, транспорт, превозни сделки и спедиция в Б. и Е..

Твърди, че ответницата е постъпила на работа в дружеството без никакъв опит и е била обучена за с.п. от него, като е придобила всички необходими умения и знания за изпълнение на тази длъжност и за спецификите при сключване и изпълнение на сделките по транспорт и спедиция. Твърди, че като специдиорен посредник в дружеството ответницата е имала пълен и неограничен достъп до всички данни за начина на работа в дружеството, неговата пазарна политика, до цялата му търговска, техническа и финансова информация, фактически отношения и информация за всички клиенти на ищцовото дружество, с които е контактувала постоянно. Твърди, че със сключения на 15.07.2021 г. договор за конфиденциалност ответницата е поела задължение в продължение на 3 години след прекратяване на трудовото правоотношение с ищеца да пази, да не разпространява и да не използва посочената в договора конфиденциална информация и да не контактува с клиентите на дружеството-ищец, ако извършва работа в друга фирма от същия бранш – логистика, транспорт и спедиция, като при нарушение на договора тя дължи на ищеца неустойка в размер на 20 000 евро, която и двете страни са се съгласили, че не е прекомерна. Ищецът твърди, че на 28.10.2021 г. ответницата е регистрирала в ТРРЮЛНЦ ЕООД „Л.Л.“-гр.Х., като предметът на дейност включва и комисионни, спедиционни и превозни сделки, в това число международна спедиция и транспорт, какъвто е и предметът на фактическата дейност на ищеца, и което дружество се явява конкурент на ищцовото дружество на пазара в Б. и Е.. Твърди, че ответницата е управител на конкурентното на ищеца дружество и работи в него, като в това си качество извършва работа в друга фирма от същия бранш – логистика, транспорт и спедиция по смисъла на договора за конфиденциалност между страните и използва цялата информация за ищеца, с която разполага, включително и за неговите клиенти. Твърди, че ответницата в работата си за „Л.Л.“ЕООД използва цялата търговска, техническа и финансова и всяка друга информация, пазарна политика и методи, всички придобити знания и умения и данни за всички клиенти на ищцовото дружество, като контактува с клиенти на ищеца, които нейни действия са в пряко противоречие с подписания договор за конфиденциалност от 15.07.2021 г. и приетите от нея забрани за това. Твърди, че почти всички (най-вероятно и всички) клиенти на „Л.Л.“ЕООД са клиенти на ищеца „Т.Л.“ЕООД. Твърди, че ответницата е предоставила цялата конфиденциална

информация за ищеца на третото лице „Л.Л.“ЕООД, нарушила е и задължението си да не използва и да не разпространява служебна тайна, конфиденциална и каквато и да е друга информация за ищеца и да я предоставя на трети лица, включително за негови клиенти и да не контактува с тях. Твърди, че поведението на ответницата нарушава договора, правилата на конкуренцията, представлява нелоялна конкуренция и нелоялно привличане на клиенти и води до загуби за ищеца. Затова претендира да бъде осъдена ответницата да му заплати договорената неустойка в размер на 20 000 евро ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска.

С отговора на исковата молба ответницата възразява, че спорът е трудов и следва да бъде разгледан като първа инстанция от РС-Х.. Оспорва исковете като неоснователни. Възразява, че всички клаузи в договора за конфиденциалност от 15.07.2021 г. са нищожни. Оспорва тя да е нарушила валидно договорно задължение. Оспорва ищецът да е понесъл вреди. Оспорва твърденията на ищеца, че действията на „Л.Л.“ЕООД са в състояние да ангажират отговорност на ответницата. Оспорва твърденията тя да е използвала по какъвто и да било начин търговска, техническа или финансова информация за ищеца, че почти всички (най-вероятно и всички) клиенти на учреденото от ответницата дружество са клиенти на ищеца и че нейното поведение представлява нелоялна конкуренция и води до загуби на ищеца. Твърди, че подписаният договор за конфиденциалност не представлява самостоятелно гражданскоправно съглашение, въз основа на което ищецът да има възможност да претендира неустойка, а този документ е подписан от служител по време на действащ между страните трудов договор и от съдържанието му следва извод, че е пряко свързан и е обусловен от съществуващия между страните трудов договор. Твърди, че договорът за конфиденциалност е сключен именно във връзка със съществуващото между страните трудово правоотношение, като с него се допълват и изменят предварително уговорени с трудовия договор клаузи. Твърди, че на практика по своята правна същност, както съдебната практика непротиворечиво приема, той представлява анекс/допълнително споразумение към действащия към онзи момент трудов договор между страните. Твърди, че неговата цел, извлечана чрез тълкуване, е била да се гарантира лоялното поведение на служителя към работодателя при съществуването на трудови правоотношения помежду им и след тяхното прекратяване. Твърди, че

формулираните клаузи в този договор създават задължения за ответницата, които противоречат на императивно определението по КТ задължения, тъй като с този договор се разширява не само кръгът на хипотезите, при които би могло да се търси дисциплинарна или имуществена отговорност за поставената в икономическа зависимост страна, но и под страх от търсене на материална отговорност работодателят се домогва да ограничи конституционно заложените права на свободата на труд и на свободна стопанска инициатива на служителката си. Твърди, че претендирането на неустойка от ищцовото дружество на основание чл. 92 от ЗЗД противоречи на разпоредбите на чл.1,ал.1 и ал.2 от КТ, според които отношенията при предоставяне на работна сила се уреждат само като трудови правоотношения. Заявява, че в КТ не е предвидена възможност за уговаряне на неустойка в трудовия договор между работодателя и работника. Твърди, че клаузите за въздържане от извършване на конкурентна дейност, установени в договора за конфиденциалност, на основание на които ищецът заявява своите претенции, са нищожни и не пораждат правно действие, защото такава уговорка, с която се ограничава извършването на конкурентна дейност от страна на служители за определен срок след прекратяване на трудовия им договор, е сключена в нарушение на конституционно признатото право на труд и по специално на нормата на чл.48,ал.3 от Конституцията на Република Б., в която се прогласява свободата на избор на професия и място на работа на всеки гражданин. Твърди, че работодателят няма право да налага забрана на служителите си, които са се специализирали в дадена област, да не упражняват своята професия след прекратяване на трудовите си отношения, тъй като това би означавало да се ограничи правото им на бъдещо престоиране на труд, каквато клауза по своята същност е нищожна. Твърди, че клаузата, с която служителят се е задължил да не упражнява конкурентна стопанска дейност, няма правна стойност, тъй като противоречи на чл. 8,ал.4 от КТ предвид недопустимостта на отказ от лично право на труд, утвърдено и в Конституцията. Пзовава се на решение № 417/21.05.2010 г. по гр.д. № 1228/2009 г. на ВКС, ГК, ЗГО, решение № 533/30.06.2010 г. по гр.д. № 309/2009 г. на ВКС, решение № 369/24.10.2012 г. по гр.д. № 1070/2011 г. на ВКС, решение № 656/25.10.2010 г. по гр.д. № 1954/2009 г. на ВКС и решение № 740/18.11.2010 г. по гр.д. № 322/2010 г. на ВКС. Твърди, че клаузите на договора, на които ищецът основава претенцията си и за които ответницата

твърди, че са нищожни, противоречат и на редица правни принципи за свободна стопанска инициатива, стимулиране на конкуренцията и право на участие на съответния пазар на всеки стопански субект, както и прието от ВАС с решение № 8921822.07.2008 г. по адм.д. №3376/2008 г. Заявява, че е неоснователно твърдението на ищеца, че тя като управител на конкурентно дружество в това си качество е извършвала работа в друга фирма от същия бранш, както и че контактува с клиенти на ищеца, което било в противоречие на постигнатите договорености. Заявява, че ищецът не е представил договор с конкретен клиент, който да сочи на трайни търговски отношения между тях с конкретно поети продължителни/периодични уговорки. Твърди, че ищецът сключва спорадични договори със своите клиенти (както повечето търговци в този сектор), които са прекратени чрез изпълнение, като на практика с доставяне на стоките всички правоотношения между ищеца и неговите възложители се погасяват. Заявява, че под понятието „клиент“ трябва да се разбира единствено лице, което е в текущо, а не прекратено, правоотношение с ищеца в процесния период. Заявява, че КТ изрично и изчерпателно урежда взаимоотношенията между работодател и служител във връзка с отговорността на последния, като отговорността на служител не може да бъде ангажирана по различен начин от уредения в КТ, поради което се явява неоснователен предявеният иск, с който се търси неустойка за извършване на конкурентна дейност. Еwentуално, ако съдът счете, че клаузите в подписания договор за конфиденциалност са действителни, възразява, че процесната неустойка е прекомерна, а текстът, който изключва подобно възражение, е нищожен поради нарушение на императивни законови норми и противоречие с правните принципи, морала и добрите нрави. Възразява още, че така формулираната неустойка следва да се приеме за нищожна, доколкото излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функция. Заявява, че размерът на търсената неустойка от 20 000 евро противоречи на добрите нрави и на общо установения принцип на справедливост поради прекомерния си размер, тъй като многократно надхвърля размера на месечното трудово възнаграждение на ответницата, което тя е получавала за работата си при ищеца.

С определение, постановено в първото по делото открито съдебно заседание на 4.07.2022 г., окръжният съд приема, че не са налице основания за прекратяване на производството по делото и изпращането му по

подсъдност на РС-Х., защото изложените в исковата молба твърдения не касаят отношенията между страните, произтичащи от трудов договор, който към настоящия момент е прекратен, като договорът за конфиденциалност е сключен един ден преди прекратяване на договора, но изложените факти и обстоятелства в исковата молба касаят периода след сключването му и след прекратяване на трудовия договор, т.е. след като страните вече не са в трудово правоотношение. Затова окръжният съд преценява, че е компетентен да разгледа спора.

С постановеното на 30.11.2022 г. съдебно решение окръжният съд приема, че от съдържанието на договора за конфиденциалност се установява, че ответницата се задължава в продължение на 3 години след прекратяване на трудовото правоотношение с ищеца да не контактува с клиентите на фирмата, ако извършва работа в друга фирма от същия бранш, и че ако нарушава сключения договор дължи неустойка в размер на 20 000 евро. Съдът намира, че в случая се претендира неустойка като форма на договорна отговорност при неизпълнение на поети от страна на ответницата задължения, първото от които е да не разгласява по никакъв начин конфиденциална информация за дружеството, станала ѝ известна в процеса на работата ѝ в ищцовото дружество, както и задължението да не контактува с клиентите на фирмата в срок от 3 години след прекратяването на трудовото ѝ правоотношение, ако извършва работа в друга фирма от същия бранш. Съдът приема за установено, че ответницата е едноличен собственик на капитала на „Л.Л.“ЕООД, което дружество е вписано в ТРРЮЛНЦ на 28.10.2021 г. или само 3 месеца след като е прекратено трудовото ѝ правоотношение, като и двете дружества са с предмет на дейност превоз на пътници и товари в страната и чужбина, международен транспорт. Съдът приема за установено от заключението на ССЕ, че двете дружества имат за основен предмет на фактическата си дейност транспортна и спедиторска дейност, като вещото лице установява клиентите, за които „Л.Л.“ЕООД е извършило доставки/продажби на логистика и спедиция, са клиенти и на ищеца в периода, в който ответницата е работила при ищеца, като общата стойност на сделките за логистика, транспорт и спедиция, извършени и доставени от „Л.Л.“ЕООД с/на клиенти на дружеството за периода от датата на регистрацията му 28.10.2021 г. до месец август на 2022 г. представляват 67,35% от общите приходи на дружеството. Затова съдът преценява, че

поведението на ответницата като непосредствено и последователно след прекратяване на трудовото ѝ правоотношение с ищеца представлява нарушение на поетото от нейна страна с договора за конфиденциалност задължение, защото с действията си като едноличен собственик на капитала на „Л.Л.“ЕООД ответницата е нарушила поетото задължение като физическо лице да не контактува в срок от 3 години с клиентите на фирмата, в която е работила. Съдът посочва, че основният предмет на фактическата дейност, която ответницата извършва с регистрираната от нея фирма „Л.Л.“ЕООД, е основен предмет и на фактическата дейност на ищеца. Съдът намира, че като относително голяма тежест при преценка основателността на исковата претенция следва да се отчете и общата стойност на сделките за спедиция, извършени от „Л.Л.“ЕООД, които представляват 67,35% от общите приходи на дружеството, което води до чувствително намаление на спедиционните услуги на ищеца. Съдът приема и че относително високият дял на спедиционните услуги следва да се има предвид и относно възражението за прекомерност на неустойката, което възражение съдът приема за неоснователно, тъй като намаляване на неустойката се осъществява само при прекомерен размер, а такъв в случая с оглед общата стойност на сделките за логистика, транспорт и спедиция, извършени от фирмата на ответницата, не е налице. Съдът посочва, че неустойката освен обезщетителна и обезпечителна функции има и санкционна функция, които функции са за да се обезпечат вредите, дори когато тези вреди са по-малко от неустойката, стига разликата между реални вреди и неустойка да не е прекомерна, а в конкретния случай няма такава разлика, напротив, установява се по делото, че от общите приходи на дружеството „Л.Л.“ЕООД в размер на 161 641,26 лв. стойността на сделките за спедиция, извършени в периода от 28.10.2021 г. до месец август на 2022 г., представлява 67,35%, а спедиционните услуги извън клиенти на ищеца са в размер на 32,65%. Затова съдът приема, че предявеният иск за присъждане на неустойка в размер на 20 000 евро е основателен, като сумата се дължи ведно със законната лихва от датата на подаването на исковата молба в съда.

С подадената въззивна жалба жалбоподателката твърди, на първо място, че решението е недопустимо, тъй като е постановено от окръжен съд, който не е компетентен да разгледа спора, защото родово компетентният съд в случая е районен съд (РС-Х.). Твърди, че предявената претенция се основава на

сключен между страните работодател и служител договор за конфиденциалност, който по своя характер и правна природа се приравнява на допълнително споразумение към действащия към онзи момент между страните трудов договор, поради което съдебното производство касае трудов спор и е приложимо трудовото законодателство. Посочва, че съобразно чл. 104, ал. 1, т. 4 във вр. с чл. 103 от ГПК трудовите спорове се разглеждат от районен съд като първа инстанция. Позицията се на определение № 529/2.11.2010 г. по гр. д. № 533/2010 г. на ВКС. Затова претендира решението да бъде обезсилено и делото да бъде изпратено за разглеждане на компетентния районен съд (РС-Х.). На второ място, евентуално, ако бъде преценено от апелативния съд, че обжалваното решение е допустимо, твърди, че то е неправилно и затова моли да бъде отменено и искът да бъде отхвърлен. Твърди, че неправилно окръжният съд е приел, че се претендира неустойка като форма на договорна отговорност и че сключеният между страните договор за конфиденциалност представлява самостоятелно гражданскоправно съглашение. Твърди, че договорът за конфиденциалност представлява допълнително споразумение към сключения и действащ между страните трудов договор и към него се прилагат императивните разпоредби на трудовото законодателство. Заявява, че договорът за конфиденциалност е подписан между работодател и служител в това им качество по време на действащ между тях трудов договор и от съдържанието му следва извода, че е пряко свързан и е обусловен от съществуващия между страните трудов договор. Твърди, че целта на договора, извлечена чрез тълкуване, е била да се гарантира лоялното поведение на служителя към работодателя при съществуването на трудови отношения помежду им и след тяхното прекратяване. Твърди, че клаузите в договора създават задължения за ответницата, които противоречат на императивно определените по КТ задължения, тъй като с договора се разширява не само кръгът на хипотезите, при които би могло да се търси дисциплинарна или имуществена отговорност за поставената в икономическа зависимост страна, но и под страх от търсене на материална отговорност работодателят се домогва да ограничи конституционно заложените права на свободата на труд и на свободна стопанска инициатива на служителката си. Заявява, че в подкрепа на твърдението, че неправилно окръжният съд е приел подписаният договор за конфиденциалност да има самостоятелно гражданскоправно значение,

независимо от действащия между страните трудов договор, е фактът, че в този договор липсва насрещна престация от страна на дружеството, а задълженията по така сключения договор са прехвърляне на труд от страна на служителя, респективно, заплащане на трудово възнаграждение от страна на работодателя, установени в сключения трудов договор. Заявява, че окръжният съд не се е съобразил с разпоредбата на чл. 1, ал. 2 от КТ, съгласно която отношенията при предоставяне на работна сила се уреждат само като трудови правоотношения. Заявява, че сключението на окръжния съд относно правната същност на договора за конфиденциалност е неправилно и противоречи на материалния закон, а липсата на правна аргументация в решението относно твърденията на ответницата водят до необоснованост на съдебния акт. Твърди още, че е осъдена да заплати неустойка въз основа на нищожни клаузи, противоречащи на закона. Посочва, че съдебната практика последователно приема, че клаузи, съдържащи се в съглашение между работодател и служител, чрез които се цели да се вмени на служителя задължението да се въздържа от каквито и да било конкурентни действия след прекратяване на трудовото правоотношение, са нищожни и противоречат на редица правни разпоредби (чл. 8, ал. 4 от КТ), включително на Конституцията на Република Б. (чл. 48, ал. 3), които аргументи на ответницата окръжният съд не е разгледал. Заявява, че ищецът в хода на цялото съдебно производство не е успял да конкретизира основанията на иска си – дали се касае за разпространение на конфиденциална информация или се търси отговорност за извършване на конкурентна дейност, – като от събраните по делото доказателства не е установено нито определянето от страна на работодателя на конкретна информация като конфиденциална, нито евентуалното нейно разпространение. Заявява, че от показанията на свидетелката И. се установява, че липсват каквито и да било актове и действия от страна на работодателя, в това число и заповеди, чрез които дадена конкретна информация да бъде квалифицирана като конфиденциална и достъпът до нея да е ограничен. Заявява, че окръжният съд не е обсъдил възраженията на ответницата, че предприятието следва да е определило предварително конкретните факти, информация, решения и данни, до които е установен ограничен достъп и то конкретно, а не общо и абстрактно, като тези данни са строго специфични за всеки правоимащ и освен че трябва да са обявени изрично за такива, представляващи производствена или търговска

тайна за предприятието, трябва да са взети и необходимите мерки за запазването и защитата им по определен начин, да е предвиден съответен режим на достъп до тях и да е определен кръгът на лицата, които имат право на достъп и използване на информацията, както и че целта е информацията, определена като конфиденциална, да запази това свое качество спрямо лица, външни за предприятието, но ако търговецът не е взел необходимите мерки да запази информацията, която е негова производствена или търговска тайна, то не би могло да се ангажира и отговорността на служителите. Заявява, че не са били доказани трайни търговски отношения между ищеца и възложителите му, които да обуславят качеството им на „клиент“ на същия. Твърди, че по делото не са представени писмени доказателства – договори или споразумения за търговско партньорство – между ищеца и негови контрагенти. Заявява, че свидетелката И. е потвърдила недвусмислено, че дружеството-ищец няма сключени договори с продължително действие със свой възложител, с изключение на един договор с дружество „Б.“ (с което ответницата не е влизала в правни отношения съгласно изготвената ССЕ), а обичайно спедиционните посредници като ответницата изпращат заявка за транспорт до потенциален клиент, която е конкретна и валидна единствено за посочения превоз и с изпълнението на заявката взаимоотношенията между дружеството-ищец и неговия възложител се прекратяват. Посочва, че е установено по делото, че в този сектор възложителите сключват договори за превоз на пазарен принцип, т.е. изпращат запитвания към множество спедиторски дружества и потвърждават най-изгодната от тях, като самият контакт се осъществява чрез свободната за всички и общодостъпна платформа на сайта С.-Н.. Заявява, че тези твърдения подкрепят становището на ответницата, че ищецът сключва спорадични договори със своите клиенти (както повечето търговци в този сектор), които са прекратени чрез изпълнение, като на практика с доставяне на стоките всички правоотношения между ищеца и неговите възложители се прекратяват, от което следва, че под понятието клиент не може да се възприеме всяко едно лице, което през годините е възложило еднократно дори превоз на ищеца. Твърди, че не се подкрепя от доказателствата по делото и затова неправилно окръжният съд е приел, че ответницата с действията си на едноличен собственик на капитала на „Л.Л.“ЕООД е нарушила поетото с договора за конфиденциалност задължение като физическо лице да не контактува в срок от 3 години с

клиентите на фирмата, в която е работила. Заявява, че в подкрепа на този извод на съда не са събрани никакви доказателства, като не е представена писмена документация и не са събрани гласни доказателства за осъществяване на контакт между ответницата и т.нар клиенти, като съдът не е разгледал и валидността на тази клауза, която е оспорена от ответницата като нищожна. Твърди, че е останало недоказано твърдението ищецът да е претърпял вреди, както във формата на преки такива, така и като пропуснати ползи, като допуснатата ССЕ не установява намаляване на обема на предоставените от ищеца спедиционни услуги, каквато задача и не е била въобще поставяна. Твърди, че в решението окръжният съд, коментирайки възражението на ответницата за прекомерност на търсената неустойка, необосновано приема, че е налице чувствително намаление на спедиционните услуги на ищеца, както и че неустойката освен обезщетителна и обезпечителна функция има и санкционна функция, които функции са, за да обезпечат вредите, дори когато тези вреди са по-малко от неустойката, стига разликата между реални вреди и неустойка да не е прекомерна, а в конкретния случай няма такава разлика. Твърди още, че уговорената неустойка в размер на 20 000 евро е и прекомерна, като текстът на договора, изключващ възражение за това, е нищожен поради нарушение на императивни законови норми и противоречие с правните принципи, морала и добрите нрави. Заявява, че тази неустойка следва да се приеме за нищожна, доколкото излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции, като размерът на търсената неустойка от 20 000 евро противоречи на добрите нрави и общо установения принцип на справедливост поради прекомерния си размер, тъй като тя многократно надхвърля (около 50 пъти) размера на месечното трудово възнаграждение на ответницата, което тя е получавала за работата си при ищеца. Заявява, че необосновано е отхвърлено възражението за прекомерност на неустойката, уговорена в тежест на физическо лице, с аргумент за наличието на определен процент от общите приходи на трето неучастващо в производството лице, а не с конкретното поведение на физическото лице и реално настъпили вреди, каквито не са били доказани в производството.

С отговора на въззивната жалба от страна на дружеството се заявява, че съдебното решение не е недопустимо, тъй като ОС-Х. е родово компетентен да разгледа делото, защото договорът, макар и сключен във време, в което

страните са работодател и служител, регламентира задълженията на служителя след прекратяване на договора и исковата сума се търси именно поради действия на ответницата след прекратяване на трудовото правоотношение. Счита, че с оглед нормата на чл. 270, ал. 4 от ГПК е ненужно да се обсъждат доводите за недопустимост на решението. Заявява, че подписаният между страните договор не противоречи на закона и в частност на КТ, както неоснователно твърди жалбоподателката, както и не са нищожни клаузите за въздържане от конкурентна дейност. Твърди, че извършените от ответницата нарушения на договора, при наличието на които възниква задължението за заплащане на неустойка, са установени от доказателствата по делото. Заявява, че основните, а и повечето, клиенти на дружеството, което е регистрирала ответницата и с което извършва дейност като управител и едноличен собственик на капитала, са клиенти на ищцовото дружество и тези нейни действия в това качество са в състояние да ангажират нейната отговорност. Заявява, че ответницата е използвала цялата търговска, техническа и финансова и всякаква друга информация на и за ищеца в дейността си на управител на нейното дружество. Заявява, че нелоялната конкуренция е налице, тъй като се привличат клиенти в нарушение на договора за конфиденциалност и въз основа на информацията, която ответницата е придобила при ищеца, което нелоялно привличане на клиенти несъмнено се отразява на ищеца. Заявява, че сключването на договор за конфиденциалност или на клауза за конфиденциалност в трудовия договор е допълнително условие, целящо защита на интересите на работодателя, за да се предотвратят прояви на недобросъвестност от страна на работника или служителя, които го увреждат чрез разкриване на специфични факти и информация, които касаят дейността на работодателя, както е в случая. Заявява, че такава уговорка по принцип съответства на общото задължение на служителя по чл. 8, ал. 1 от КТ да изпълнява добросъвестно трудовите си права по време на действие на договора и на общата забрана по чл. 45 от ЗЗД да не се вреди другиму за периода след прекратяване на трудовия договор, какъвто деликт би представлявало разкриването и използването на поверителна информация, поради което и скрепяването на задължението за опазване на служебна тайна и за конфиденциалност с уговорка за заплащане на неустойка при нарушение не противоречи нито на закона, нито на добрите нрави. Заявява, че трябва да се изходи не само от езиковото тълкуване на

разпоредбите на договора, а и от характера на правоотношението и от съдържанието на всички клаузи в договора, от които следва да се изведе действителната обща воля на страните, както и от характера и спецификите на правоотношението, в която връзка следва да се посочи, че служебната информация и служебните интереси на ищцовото дружество е понятие, което следва да се схваща по-широко от буквалното разбиране, като се изисква добросъвестно поведение след прекратяване на договора, изключващо конкурентни оферти към клиенти на фирмата, като се възползва от служебната информация, получена благодарение на работата за фирмата за конкретния клиент. Заявява, че именно в този смисъл следва да се схваща уговорката да пази, да не разпространява и да не използва посочената в договора конфиденциална информация и да не контактува с клиенти на дружеството-ищец, ако извършва работа в друга фирма от същия бранш – логистика, транспорт и спедиция, да опазва интересите на дружеството и след прекратяване на договора до 3 години и да пази служебната тайната, станала ѝ известна, като за това е предвидена и неустойка – за да се въздържа напускащият служител да злепостави интересите на дружеството и да използва информацията за свои цели или за целите на други лица от същия бранш като по този начин увреди интересите на дружеството. Заявява, че затова процесните клаузи на договора следва да се приемат като допустим баланс при гарантиране на правата и законните интереси на двете страни по трудовото правоотношение именно в духа на чл. 57,ал.2 и чл. 58,ал.1,предл.2 от Конституцията на РБ, в каквато насока е и разпоредбата на специалния Закон за защита на конкуренцията. Заявява, че от отмяната на чл. 15,ал.3 от ЗЗК (отм.) не следва да се прави извод за недействителност на договора за конфиденциалност. Посочва, че чрез договор е допустимо ограничаване на конкурентна дейност по българското законодателство, което е видно от нормата на чл. 41 от ТЗ, която по аналогия на закона е приложимият закон и за настоящата хипотеза. Заявява, че в случая договорът почива изцяло на закона и по-точно на чл. 37,ал.2 от ЗЗК. Заявява, че в договора достатъчно ясно е посочено кои са конкретните факти, обстоятелства и информация, които се считат за конфиденциални и които не следва да се използват и/или разпространяват от служителя. Заявява, че е установено обстоятелството, че ответницата е нарушила поетото задължение в период от 3 години да не влиза в контакт и да не работи с клиенти на ищеца, като в договора не е посочено

това да са постоянни, редовни клиенти, а общо е посочено „клиенти“, т.е. всички клиенти, с които работи или е работило дружеството. Посочва, че почти $\frac{3}{4}$ от клиентите на дружеството на ищцата, на което тя е едноличен собственик на капитала и управител, са клиенти на ищеца, както и че основната част от приходите на дружеството на ответницата се формират именно от извършени услуги на клиенти на ищеца, което е директно доказателство, че ответницата не само е контактувала с тези клиенти, но е използвала и всички данни, които е придобила от работата си при ищеца за тези клиенти. Заявява, че ответницата е едноличен собственик на капитала и управител на дружеството „Л.Л.“ЕООД, чиято воля се формира от физическото лице-негов управител, което е ответницата, и тя сключва сделките и извява неговата воля, и като контактува в това качество с клиенти на ищеца ответницата нарушава тази забрана. Заявява, че ищецът при иска по чл. 92,ал.1 от ЗЗД не е длъжен да установява наличието на вреди. Заявява, че правилно окръжният съд е приел, че неустойката не е прекомерна.

На първо място, във връзка с довода на жалбоподателката, че обжалваното решение е недопустимо, тъй като е постановено не от родово компетентен районен съд, на когото спорът е подсъден като първа съдебна инстанция, а от окръжния съд, който не е компетентен да го разгледа, но го е разгледал и е постановил решението в нарушение на нормите на чл. 104,т.4 във вр. с чл. 103 от ГПК, следва да се посочи, че този довод е явно неоснователен, тъй като нормата на чл. 270,ал.4 от ГПК установява, че решение на окръжен съд не може да бъде обезсилено само поради това, че искът е бил подсъден на районния съд. Няма следователно основание обжалваното решение да бъде обезсилено като недопустимо. Следва да се прецени съгласно нормата на чл. 269,изр.2 от ГПК дали то е неправилно, както, на второ място, евентуално, твърди жалбоподателката.

Няма спор между страните, че на датата на сключването на договора за конфиденциалност 15.07.2021 г. те са били в трудово правоотношение, възникнало съгласно сключения между тях на 25.04.2012 г. трудов договор, по силата на което ответницата по спора К. И. е изпълнявала за дружеството работа като с.п.. Няма спор, че трудовото правоотношение е прекратено между страните по взаимно съгласие на 16.07.2021 г., в деня след сключването на договора за конфиденциалност. Спори се между страните дали сключването на този договор е обвързано със съществуващото между

тях трудово правоотношение и представлява допълнително споразумение (анекс) към трудовия договор, поради което той е част от трудоводоговорната връзка и спорът между страните е с правно основание чл. 357,ал.1 от КТ във вр. с чл. 92,ал.1,изр.1 от ЗЗД и при решаването му са приложими нормите на КТ, или той е сключен като самостоятелно съглашение, отделно и без връзка с трудовото правоотношение, и създава нова, облигационна връзка между страните, поради което спорът е с правно основание чл. 92,ал.1,изр.1 от ЗЗД и при решаването му нормите на КТ не намират приложение.

Видно от текста на договора за конфиденциалност от 15.07.2021 г., той е сключен между работодателя „Т.Л.“ЕООД и служителя К. И. на длъжност „с.п.“, и страните се споразумяват, че служителят е постъпил на длъжността без опит и е бил обучен от дружеството за с.п., и че служителят (т.1) се задължава да не разгласява по никакъв начин конфиденциална информация за дружеството, станала му известна в процеса на работата му във фирмата, като (т. 2) конфиденциална информация по смисъла на този договор е всяка търговска, техническа или финансова информация, получена от писмен, устен или електронен вид, включително информация относно интелектуалната собственост, сделките, деловите връзки и финансовото състояние на дружеството или на неговите партньори, което (т.4) задължение има действие за периода на работата ѝ във фирмата, както и за срок от 3 години след прекратяване на трудовите правоотношения, без ограничение в територия. Видно от текста на договора, в т.9 е установено, че служителят се задължава да не контактува с клиентите на фирмата в срок от 3 години, ако извършва работа в друга фирма от същия бранш. С клаузата на т.10 от договора е договорено, че при нарушаване на този договор служителят дължи неустойка в размер на 20 000 евро, като е посочено, че и двете страни са съгласни, че сумата не е прекомерна. Видно е, че задължения за работодателя с този договор не са установени. Несъмнено е при тези обстоятелства, че договорът за конфиденциалност е сключен от работодателя и служителя именно поради съществуващото между тях трудово правоотношение и с оглед допълнително установяване към вече съществуващите техни права и задължения още на задължения на работника и на права на работодателя, като страните уреждат в т.2 отношения между тях по опазване от служителя на конфиденциална за работодателя информация, както и установяват в т.9 забрана с оглед предотвратяване на нелоялна конкуренция спрямо

дружеството, и двете клаузи изискващи съответното поведение на служителя за периода от 3 години след неговото прекратяване, и с т.10 е уговорена клаузата за неустойка, дължима от служителя в полза на работодателя при нарушаване на установените за служителя с това споразумение задължения. Договорът за конфиденциалност от 15.07.2021 г. следователно е пряко свързан и обусловен от съществуващото между страните трудово правоотношение, възникнало по силата на сключения между тях през 2012 г. трудов договор, като в съответствие с чл. 119,ал.1 от КТ, с чл. 1,ал.2 във вр. с ал.1, с чл. 66,ал.2 от КТ и с чл. 126,т.13 от КТ той е сключен при действието на трудовия договор и с него страните са уговорили други условия, свързани с предоставянето на работната сила по време на действието на договора, които не са уредени с повелителни разпоредби на закона, както и отношения за времето след прекратяване на трудовия договор по опазване на конфиденциалната информация и за предотвратяване на нелоялна конкуренция, които отношения са непосредствено свързани със съществуващото към 15.07.2021 г. трудово правоотношение между служителя и работодателя. Споразумения между страните по едно трудово правоотношение, независимо от тяхното наименование, които уреждат права и задължения, свързани с полагането на труд по трудово правоотношение, включително задължение за заплащане на неустойка във връзка с тези права и задължения, имат характер на трудовправни договори. Такива споразумения са и споразуменията за поверителност по чл. 126,т.9 от КТ, респективно договорите за конфиденциалност, и споразуменията по чл. 126,т.13 от КТ за предотвратяване на нелоялна конкуренция спрямо работодателя, с които страните по трудовото правоотношение уреждат отношенията за времето след прекратяване на трудовото правоотношение с оглед задълженията на служителя при изпълнението от него на трудовите му задължения. Не е налице следователно паралелно съществуване между страните на трудово правоотношение, възникнало съгласно трудовия договор от 25.04.2012 г., и на облигационно правоотношение, възникнало съгласно договора за конфиденциалност от 15.07.2021 г. и съдържащо договореност за дължимост на неустойка на неизпълнение на задължението по т.9 от него. Съгласно разпоредбата на чл. 92, ал.1 от ЗЗД неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват, като кредиторът може да иска обезщетение и за по-

големи вреди. В случая работодателят е договорил обезщетение под формата на неустойка с цел обезпечаване изпълнението от служителя и на неговото задължение да осъществи поведението след прекратяване на трудовия договор (в рамките на 3 години), посочено в т.9, която договореност е с цел защита от работодателя на неговото право да се предпази от нелоялна конкуренция. Така договореното обезщетение във вид на неустойка не представлява имуществена отговорност от вида, установен с нормите на чл. 203-212 от КТ, тъй като не е отговорност за причинена от служителя на работодателя вреда, а е отговорност за неизпълнение на поетото от служителя задължение да не контактува с клиентите на фирмата в срок от 3 години, ако извършва работа в друга фирма от същия бранш, действията именно на която фирма (а не на служителя, работещ вече за нея), ще причинят вреда на работодателя. Договорено е друг вид обезщетение за поведение на служителя, представляващо нарушение на поето от него задължение, което обезщетение е дължимо извън рамките на отговорността за вреди по чл. 203-212 от КТ, каквото обезщетяване е допустимо при трудовите правоотношения (чл.220 от КТ, чл.229,ал.4 от КТ). Тъй като между страните по трудовото правоотношение е допустимо съгласно чл. 1,ал.1, чл. 66,ал.2 и чл. 126, т.13 от КТ да се уговарят и други условия, свързани с предоставянето на работната сила, които не са уредени с повелителни разпоредби на закона, и да се установява задължение за работника да изпълнява и други задължения, които произтичат от трудовия договор и от характера на работата, то няма пречка при това договаряне да бъдат установени и клаузи, които предвиждат ангажиране на служителя да заплати неустойка като обезщетение за неизпълнение на тези негови задължения. Не може да бъде затова споделено разбирането, че имуществена отговорност на служителя може да бъде ангажирана само в случаите, изрично посочени в норми от Глава 10 на КТ, и затова клаузи, с които са включени други хипотези в индивидуалния трудов договор, които предвиждат ангажиране на работника да заплаща обезщетения извън конкретно предвидените в трудовото законодателство, са недействителни. Няма основание да се приеме, че между страните по трудовото правоотношение е недопустимо договаряне на неустойка като вид обезщетение за неизпълнение на поето от служителя задължение в рамките на отношенията по чл.1,ал.1 от КТ. В случая договореното поведение, което служителят е поел задължението да следва в срок от 3 години след

прекратяването на трудовия договор, не представлява негов отказ от трудови права или ограничаване от страна на работодателя на неговото право на труд и на неговата свободна стопанска инициатива. Служителят има право на труд, включително да извършва работа в друга фирма от същия бранш, като е ограничен частично – да не контактува с клиентите на фирмата за период от 3 години. Не може да се приеме, че тази договореност нарушава баланса в отношенията между служителя (йерархически и икономически зависим от работодателя) и работодателя, защото правото на труд на работника не е отречено, а е ограничено само временно и с оглед целта да не се нарушава легитимното право на работодателя да се предпази от нелоялна конкуренция. Несъмнено е, че нелоялната конкуренция е пречка за осъществяването на стопанската дейност и затова е забранена от закона съгласно нормата на чл. 29 от ЗЗК, включително относно поведение на физически лица съгласно чл. 2, ал.1, т.4 от ЗЗК, поради което работодателят има право да изисква от служителя поведение от вида на договореното в клаузата на т.9 от договора за конфиденциалност и тази клауза не е договорена в нарушение на чл. 48, ал.3 от Конституцията на Република Б. и на чл. 8, ал.4, изр.2, предл.1 от КТ и затова тя не е нищожна, съответно, неустойката по т.10 не е договорена за неизпълнение на нищожна клауза. Не се установява следователно договорът за конфиденциалност, респективно клаузи от него, да противоречат на разпоредби на КТ, които, както и нормата на чл. 92 от ЗЗД, са приложимите за случая. Неоснователно е разбирането на ответника по жалбата, че в случая следва да бъде съобразена и нормата на чл. 41 от ТЗ, която по аналогия на закона да е приложимият закон и за настоящата хипотеза. Нормата е специална и е приложима относно търговският представител при сключен договор за търговско представителство по смисъла на чл. 32, ал.2 от ТЗ, какъвто вид договор несъмнено не се явява нито трудовият договор, сключен между страните, нито, съответно, договорът за конфиденциалност, сключен между тях като допълнение към трудовия договор.

Няма спор между страните, че след като трудовият договор между страните е бил прекратен на 16.07.2021 г., на 28.10.2021 г. е регистрирано търговското дружество „Л.Л.“ЕООД-гр.Х. с едноличен собственик на капитала и управител ответницата по спора К. И.. Видно от заключението на вещото лице Р.К. от 26.09.2022 г., прието в съдебното заседание на окръжния съд на 3.10.2022 г., основната дейност на дружеството-ищец „Т.Л.“ЕООД-

гр.Х. е товарен автомобилен транспорт съгласно справки за предприятието, представени в НСИ заедно с ГФО за годините от 2012 г. до 2021 г., като фактическата дейност на дружеството е транспортна дейност и спедиторски услуги, видно от фактурите за продажба и дневниците за продажби по ЗЗД, а декларираната основна дейност на „Л.Л.“ЕООД за 2021 г. е „други спомагателни дейности в транспорта“, като във всички дневници за продажби като основание за всяка издадена фактура за целия период е вписано „спедиторска услуга“, което изразява и фактическата дейност на дружеството. Видно от същото заключение, при извършената проверка относно клиентите, на които „Л.Л.“ЕООД е извършвала доставки/продажби на логистика, спедиция, превоз, транспорт и кои от тези клиенти са клиенти и на ищеца в периода, в който ответницата е работила при ищеца 25.04.2012 г.-16.07.2021 г., относно сметка 411 „Клиенти“ при ищеца, а при „Л.Л.“ЕООД относно сметка 411 „Клиенти“ за месеците ноември 2021 г.-август 2022 г., сметка 703 „Приходи от услуги“, справките-декларации по ДДС за същия период и получените от ТД на Н.-П., офис Х. дневници по ДДС, е установено съвпадение относно 12 броя дружества, конкретно посочени в заключението, които контрагенти участват в почти всички месеци, като с някои от тях се извършват и по няколко сделки на месец. Видно от същото заключение, общата стойност на сделките за спедиция, извършени/доставени от „Л.Л.“ЕООД с/на клиенти на ищеца за периода от датата на неговата регистрация 28.10.2021 г. до месец август на 2022 г. е в размер на 108 872,85 лв. и те представляват 67,35% от общите приходи на дружеството, които са 161 641,26 лв., а спедиционните услуги извън клиентите на „Т.Л.“ЕООД са в размер на 52 768,41 лв., т.е. 32,65%. Видно от показанията на свидетелката С. Га И., разпитана по искане на в съдебното заседание на окръжния съд на 3.10.2022 г., тя работи при ищеца „Т.Л.“ЕООД от 2014 г. като с.п., ответницата работила също във фирмата на същата длъжност от преди започването на работа от свидетелката до месец юни на 2021 г., всички спедиционни посредници работят в едно общо помещение на отделни бюра, работят с един общ софтуер всички и всички имат достъп до него, в него е вкарана цялата информация за клиентите, с които работи фирмата, имат достъп до техните телефонни номера, имейли, имена, данни за товарите им, на какви цени са ги работили, всички могат да влезнат и да проверят тази информация, достъпът е неограничен, всички имат неограничена информация

за всички клиенти, работата се изразява в това да организират транспорт, т.е. посредници са между клиентите и превозвачите, осъществяват контакт с клиента, той им дава информация за конкретния товар от къде и за къде е, размери, а те им организират транспорт, ако възникне проблем относно товара те трябва да го разрешат и имат достъп до информацията за абсолютно всички – за транспорта, превозвача, клиента, работят с платформата „С.Н.“, там си пускат обявите, пускат и бързо плащане, което е характерно за тяхната фирма, посочват освен по-малък град и по-голям, за да привличат повече превозвачи, управителката ги е обучавала това да го правят, също за бързото плащане и с плащане след доставката, това е част от политиката на фирмата и от начина на извършване на тяхната работа, клиентите им са постоянни, но има и случайни, основните клиенти са постоянни, постоянни клиенти на фирмата са например „Р.Т.“, „Л.“, „Х.“, „А.“, всички спедиционни посредници имат достъп до информацията за сключени договори, за клиенти или за начина на работа, ако някой отсъства другите го заместват. Видно от показанията на свидетелката, това, че ответницата има дружество, че по някакъв начин върши същата дейност, която върши и фирмата и че работи с техни клиенти, им станало известно след като тя си е направила регистрация в „С.Н.“ и те видели, че има пуснати обяви за същите места, от където те са товарили, било няколко месеца, след като тя напуснала работа, обявите били пуснати по същия начин, по който ги пускали те – с по-голям град, където се товари и докдето се разтоварва и с бързо плащане, заявката към клиента със сумата е валидна за конкретния транспорт, има няколко фирми, с които имат сключен договор и за тях заявката със сумата е за определено време, с фирма „Б.“ имат договори на годишна база, свидетелката мисли, че е така и за фирма „А.“, но не е напълно сигурна, в общата платформа не могат да видят кой изпълнява даден превоз, там се пускат само заявките за товарите, можеш да следиш кой работи по заявката, но не можеш да видиш кой е осъществил транспорта, в платформата „С.Н.“ не може да се види кой е превозвачът, всеки служител във фирмата има достъп до информацията за оборота на фирмата и за фактурите, които се издават, защото заявките, които правят, трябва да имат фактура за транспорта, който се извършва, в софтуер са въведени всички фактури, всеки от колегите може да провери колко са фактурите на цялото дружество, всеки може да имат достъп до тази информация, не е сведена до знанието на служителите конкретна заповед, в

която дадени служители да имат достъп до определени нива на вътрешно-фирмена организация, а други служители да нямат тези права, както и не е вписано в трудовите им договори такова нещо, всеки служител чрез неговия акаунт може да види цялата информация, имат трайни търговски отношения с дружества без да имат договори, имат и възложители, които еднократно са използвали техните услуги, но те са малко. Установява се следователно от тези свидетелски показания, че ответницата във времето, когато е работила при ищеца като с.п., е имала достъп до информацията за работата на фирмата с нейните клиенти, съответно, тя е знаела кои са те, като тази информация е както относно клиенти в трайни търговски отношения с фирмата (постоянни клиенти, клиенти с договори на годишна база, както посочва свидетелката), така и относно клиенти, които използват услугите на фирмата по конкретни договори, а също и клиенти, които използват еднократно техните услуги. Тъй като дружеството-ищец сключва спедиционни договори с всички възложители на превози, те като доверители се явяват негови клиенти, независимо дали договорната връзка е установена въз основа на конкретния спедиционен договор отделен договор за превоз на товар или между спедитора и доверителя има трайно установени отношения (на годишна база, както посочва свидетелката). Неоснователно е затова твърдението на жалбоподателката, че само трайни търговски отношения между ищеца и възложителите му (въз основа на сключени договори с продължително действие) обуславят качеството „клиент“ на същия. Съгласно клаузата на т.9 от договора за конфиденциалност ответницата се е задължила да не контактува с клиентите на фирмата в срок от 3 години, ако извършва работа в друга фирма от същия бранш. Видно от заключението на вещото лице, търговското дружество „Л.Л.“ЕООД осъществява дейност, идентична на дейността на дружеството-ищец. Ответницата К. И. е учредила това търговско дружество, тя е едноличен собственик на капитала на дружеството и е негов управител, като е учредила дружеството с цел осъществяване на търговска дейност и осъществява като управител неговото управление, включително в това си качество сключва и сделки от името на дружеството, с което извършва работа в тази фирма. Видно от заключението на вещото лице, това дружество е имало търговски отношения с клиенти на дружеството-ищец, поради което следва да се приеме, че в процеса на нейната дейност (работа) като управител ответницата е имала контакт с клиенти на ищеца. При така

установената договореност по т.9 от договора не е посочено ответницата да не може да контактува с клиенти на дружеството ищец конкретно в качество на физическо лице, а задължението е поето от нея с оглед извършване на работа в друга фирма от същия бранш. Затова е неоснователно оплакването на жалбоподателката да не е доказано в случая ответницата като физическо лице да е контактувала с клиенти на ищеца. Установява се следователно по делото неизпълнение от страна на ответницата на поетото от нея задължение по т.9 от договора за конфиденциалност. С оглед на така установеното неизпълнение тя дължи да заплати неустойката, уговорена в т.10 от договора. Тъй като съгласно чл. 92,ал.1,изр.1 от ЗЗД неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват, то ищецът при предявената претенция за присъждане на сумата на неустойката не следва да доказва дали е претърпял вреди и какви конкретно са те.

Както в производството пред окръжния съд с отговора на исковата молба, така и във въззивната жалба ответницата по спора твърди, че клаузата за неустойката в договора за конфиденциалност е нищожна и като противоречаща на добрите нрави. При предявен иск за присъждане на неустойка съдът следи служебно за спазването на добрите нрави с оглед нормата на чл. 26,ал.1,предл.3 от ЗЗД, както изрично е указано в т. 3 от ТР № 1/15.06.2010 г. на ВКС по т.д. № 1/2009 г., ОСТК, в която е посочено, че добрите нрави не са писани, систематизирани и конкретизирани правила, а съществуват като общи принципи или произтичат от тях, като за спазването им при иск за присъждане на неустойка съдът следи служебно. Както е посочено в т.3 на ТР № 1/15.06.2010 г. на ВКС по тълк.д. № 1/2009 г., ОСТК, автономията на волята на страните да определят свободно съдържанието на гражданския договор и в частност да уговарят неустойка е ограничено от разпоредбата на чл. 9 от ЗЗД в насока съдържанието на договора да не противоречи на повелителни норми на закона, а в равна степен и на добрите нрави, като добрите нрави не са писани, систематизирани и конкретизирани правила, а съществуват като общи принципи или произтичат от тях и са морални норми, на които законът е придал правно значение, защото правната последица от тяхното нарушаване е приравнена с тази на противоречието на договора със закона. Посочено е изрично, че един от тези принципи е принципът на справедливостта, който в гражданските правоотношения

изисква да се закриля и защитава всеки признат от закона интерес. Указано е изрично в тълкувателното решение, че условията и предпоставките за нищожност на клаузата за неустойка произтичат от нейните функции, както и от принципа за справедливост в гражданските правоотношения, като преценката за нищожност на неустойката поради накърняване на добрите нрави следва да се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора, а не към последващ момент, като следва да бъдат преценявани като критерии естеството (парични или непарични) и размерът на задълженията, чието изпълнение се обезпечава с неустойка, дали изпълнението на задължението е обезпечено и с други правни способности (поръчителство, залог, ипотека и др.), вид на уговорената неустойка (компенсаторна или мораторна) и вида на неизпълнението на задължението (съществено или за незначителна негова част), съотношението между размера на уговорената неустойка и очакваните от неизпълнението на задължението вреди, както и други критерии при конкретната преценка на обстоятелствата по делото, като се взимат предвид конкретните факти и обстоятелства за всеки отделен случай. Указано е още, че неустойката следва да се приеме за нищожна, ако единствената цел, за която е уговорена, излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. В разглеждания случай при сключването на договора за конфиденциалност от 15.07.2021 г. е видно с оглед текста на клаузата по т.10, че неустойката е установена като компенсаторна при неизпълнение от служителя на неговото трудово-договорно задължение по т.9 да не контактува с клиенти на фирмата в срок от 3 години, ако извършва работа в друга фирма от същия бранш, което задължение по естеството си е непарично. Неговото изпълнение не е обезпечено с други правни способности. Тъй като клаузата на т.9 предпазва работодателя от възможността за осъществяване на нелоялна конкуренция чрез контакти с клиентите на фирмата при работа на служителя в друга фирма от същия бранш в рамките на три години, в резултат на каквато нелоялна конкуренция се очаква да настъпят значителни имуществени вреди за дружеството, то страните са посочили размер на неустойката от 20 000 евро, за което съотношение са приели, че не е прекомерно, като е заявено изрично, че и двете страни са съгласни, че сумата не е прекомерна. С оглед вида на поетото задължение по т.9 няма основание размерът на неустойката да се съотнася с размера на трудовото възнаграждение на ответницата. При тези

обстоятелства няма основания да се приеме, че неустойката е договорена в нарушение на добрите нрави и че тя не е съобразена с присъщите по начало за неустойката обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции, а е договорена с цел да се обремени служителя със заплащане на сума и при договарянето ѝ дружеството-работодател е нарушило принципите на справедливостта, на добросъвестността в гражданските взаимоотношения и на предотвратяване на несправедливото облагодетелстване. Няма основание затова да се приеме, че клаузата за неустойка се явява нищожна като противоречаща на добрите нрави.

Съгласно разпоредбата на чл. 92, ал. 2 от ЗЗД, ако неустойката е прекомерно голяма в сравнение с претърпените вреди, съдът може да намали нейния размер. Ответницата е заявила с отговора на исковата молба и възражение, че неустойката е прекомерна. Доказателствената тежест за установяване основателността на това възражение е за ответницата. В случая тя не е ангажирала никакви доказателства относно действителен размер на вредите за ищеца, поради което възражението остава неоснователно като недоказано. Следва да се посочи, че вредите на ищеца не следва да се съотнасят само към поведението на ответницата като физическо лице, тъй като в случая такива настъпват именно вследствие на работата ѝ в търговското дружество, което тя е регистрирала като едноличен собственик на капитала и чийто управител е също тя. Следва при тези обстоятелства още само да се посочи и че, видно от заключението на вещото лице, сключените от това дружество в резултат на нейната работа като негов управител сделки с клиенти на ищеца, каквото нейно поведение работодателят е целял да предотврати с клаузата по т. 9, са на стойност 108 872,85 лв. за времето от 28.10.2021 г. до месец август на 2022 г. (т.е. за период от по-малко от година, значително по-малък от три години след 16.07.2021 г.) при договорена неустойка в размер на 20 000 евро.

Установява се следователно, че предявеният от ищеца иск за присъждане на така договорената с т. 10 от договора за конфиденциалност неустойка е основателен, както като краен резултат правилно е приел окръжният съд, съответно, основателна е и акцесорната претенция за присъждане на законна лихва върху сумата. Установява се при тези обстоятелства, че въззивната жалба е неоснователна и първоинстанционното решение като правилно следва да бъде потвърдено.

От дружеството-ответник по жалбата се претендира за присъждане на разноски за производството пред въззивния съд за платено адвокатско възнаграждение в размер на 3 800 лв. Видно от представените от дружеството пълномощно от 16.01.2023 г., договор за правна защита и съдействие от 16.01.2023 г., платежно нареждане от 18.01.2023 г. и потвърждение за плащане, на пълномощника на дружеството адвокат А. е заплатена за възнаграждение сумата 3 800 лв. От страна на жалбоподателката се заявява възражение съгласно чл. 78,ал.5 от ГПК, че това възнаграждение е прекомерно и следва да се присъдят разноски в по-нисък размер съгласно минимално установения. Съгласно чл. 7,ал.2,т.4 от Наредба №1/9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, при защита по иск за присъждане на сумата 20 000 евро с легова равностойност 39 116,60 лв., съответно, срещу въззивната жалба против решението, с което тази сума е присъдена, минималният размер на адвокатското възнаграждение е 3 779,33 лв., т.е. платената сума 3 800 лв. е в минималния размер, поради което възражението за прекомерност е неоснователно, следва сумата да се присъди, както е платена.

С оглед на гореизложеното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 384/30.11.2022 г., постановено по гр.д. № 183/2022 г. на ОС-Х..

ОСЪЖДА К. Д. И., ЕГН ***** от гр. Х., ****, с настоящ адрес **** да заплати на „Т.Л.“ЕООД-гр.Х., ****, ЕИК ***** сумата 3 800 лв. – разноски за въззивното производство за платено адвокатско възнаграждение.

Решението може да се обжалва при условията на чл. 280 от ГПК пред Върховния касационен съд – гр. София с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____